

# ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ

---

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ

## ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ Ε.Ε.Ε.

|                                   |                    |
|-----------------------------------|--------------------|
| Αλίκη ΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ – ΜΑΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ | Πρόεδρος           |
| Στέργιος ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ                | Αντιπρόεδρος       |
| Πέτρος ΚΑΚΚΑΛΗΣ                   | Γενικός Γραμματέας |
| Παρασκευή ΤΣΙΛΙΜΙΓΚΑΚΗ            | Ταμίας             |
| Τηλέμαχος ΣΕΡΑΣΗΣ                 | Ειδικός Γραμματέας |
| Καλλιόπη ΣΠΙΝΕΛΛΗ                 | Μέλος              |
| Φωτεινή ΤΣΑΛΙΚΟΓΛΟΥ               | Μέλος              |
| Δημήτρης ΤΣΑΟΥΣΗΣ                 | Μέλος              |
| Ιάκωβος ΦΑΡΣΕΔΑΚΗΣ                | Μέλος              |

## ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΔΟΣΗΣ

|                    |                       |
|--------------------|-----------------------|
| Ιάκωβος ΦΑΡΣΕΔΑΚΗΣ | Διευθυντής Έκδοσης    |
| Αντώνης ΜΑΓΓΑΝΑΣ   | Αναπλ. Δ/ντής Έκδοσης |
| Τηλέμαχος ΣΕΡΑΣΗΣ  | Επιμελητής Έκδοσης    |

## ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Στέργιος ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ, Νομικό Τμήμα Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης  
Δημήτρης ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ, Εθνικό Κέντρο Επιστημονικής Έρευνας,  
Παρίσι / Νομική Σχολή Πανεπιστημίου Βρυξελλών  
Αφροδίτη ΚΟΥΚΟΥΤΣΑΚΗ, Τμήμα Κοινωνιολογίας Παντείου Α.Σ.Π.Ε.  
Νέστωρ ΚΟΥΡΑΚΗΣ, Νομικό Τμήμα Πανεπιστημίου Αθηνών  
Αλίκη ΜΑΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ, Τμήμα Κοινωνιολογίας Παντείου Α.Σ.Π.Ε.  
Γιάννης ΠΑΝΟΥΣΗΣ, Νομικό Τμήμα Πανεπιστημίου Θράκης  
Καλλιόπη ΣΠΙΝΕΛΛΗ, Νομικό Τμήμα Πανεπιστημίου Αθηνών  
Ευγένιος ΤΡΙΒΙΖΑΣ, Τμήμα Κοινωνιολογίας Πανεπιστημίου Ρέντιγκ  
Φωτεινή ΤΣΑΛΙΚΟΓΛΟΥ, Τμήμα Κοινωνιολογίας Παντείου Α.Σ.Π.Ε.  
Αγλαΐα ΤΣΗΤΣΟΥΡΑ, Συμβούλιο της Ευρώπης, Στρασβούργο / Νομική  
Σχολή Πανεπιστημίου Βρυξελλών  
Ανθοζωή ΧΑΪΔΟΥ, Τμήμα Κοινωνιολογίας Παντείου Α.Σ.Π.Ε.

---

Εκδίδεται δύο φορές το χρόνο (Ιούνιο – Δεκέμβριο).

---

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο: Ιάκωβος Ι. Φαρσεδάκης  
Σπουδαστήριο Εγκληματολογίας, Π.Α.Σ.Π.Ε.  
Συγγρού 136, 17671 Καλλιθέα, Αθήνα τηλ. 922122 - 9225055

---

# ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

|                                                                                                                                                                                |         |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| Αλίκη Γιωτοπούλου – Μαραγκοπούλου<br><i>Editorial</i>                                                                                                                          | 7       |
| Guy Houchon<br>Το Θύμα, Συντελεστής Προόδου στην Εγκληματολογία                                                                                                                | 10      |
| Αγλαΐα Τσήτσουρα<br>Η Συμμετοχή του Κοινού στην Αντεγκληματική Πολιτική                                                                                                        | 32      |
| Δημήτρης Καλογερόπουλος<br>Το Εγκληματικό Ζήτημα στο Σημείο Συνάντησης της Κοινωνιο-<br>λογίας του Δικαίου, της Κοινωνιολογίας της Εγκληματικότητας<br>και της Εγκληματολογίας | 45      |
| Mireille Delmas-Marty<br>Αντεγκληματική Πολιτική και Ευρωπαϊκό Σύστημα Προστασίας<br>των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων                                                                | 112     |
| <b>Βιβλιοπαρουσιάσεις</b>                                                                                                                                                      |         |
| Νέστωρ Κουράκης<br>Ανδρέα Λοθέρδου, «Για την Τρομοκρατία και το Πολιτικό<br>Έγκλημα».                                                                                          | 123     |
| Ανθοζωή Χαΐδου<br>Angelika Pitsela, «Straffälligkeit und Viktimisierung ausländischer<br>Minderheiten in der BRD».                                                             | 132     |
| Βάσω Αρτινοπούλου<br>David Finkelhor, «A Sourcebook on Child Sexual Abuse».                                                                                                    | 138     |
| <b>Εγκληματολογικά Χρονικά</b>                                                                                                                                                 |         |
| Η Δραστηριότητα της Ε.Ε.Ε. στη Δεκαετία 1979-1988                                                                                                                              | 143     |
| Αφιέρωμα: Εγκληματολογικά Βιβλία στα Ελληνικά                                                                                                                                  | 148     |
| Ελληνική και Διεθνής Επιστημονική Κίνηση                                                                                                                                       | 153     |
| Νέες Εκδόσεις                                                                                                                                                                  | 157     |
| <b>Ξενόγλωσσο Τμήμα</b>                                                                                                                                                        | 167-191 |

# HELLENIC REVIEW OF CRIMINOLOGY

---

*A PUBLICATION OF THE HELLENIC SOCIETY OF CRIMINOLOGY*

## **ADMINISTRATIVE COUNCIL OF THE HELLENIC SOCIETY OF CRIMINOLOGY**

|                                |                   |
|--------------------------------|-------------------|
| Alice YOTOPOULOS-MARANGOPOULOS | President         |
| Stergios ALEXIADIS             | Vice-President    |
| Peter KAKKALIS                 | Secretary General |
| Paraskevi TSILIMIGAKI          | Treasurer         |
| Telemachus SERASSIS            | Secretary         |
| James FARSEDAKIS               | Member            |
| Kalliopi SPINELLI              | Member            |
| Fotini TSALIKOGLOU             | Member            |
| Dimitris TSAOUSSIS             | Member            |

## **EDITORIAL COMMITTEE**

|                     |                  |
|---------------------|------------------|
| James FARSEDAKIS    | Editor           |
| Anthony MANGANAS    | Associate Editor |
| Telemachus SERASSIS | Managing Editor  |

## **SCIENTIFIC COMMITTEE**

Stergios ALEXIADIS, Department of Law, University of Thessaloniki  
Anthozoe CHAIDOU, Department of Sociology, Panteios School  
Dimitris KALOGEROPOULOS, National Center of Scientific Research, Paris /  
Law School, University of Brussels  
Aphrodite KOUKOUTSAKI, Department of Sociology, Panteios School  
Nestor KOURAKIS, Department of Law, University of Athens  
Alice MARANGOPOULOS, Department of Sociology, Panteios School.  
John PANOUSSIS, Department of Law, University of Thrace  
Calliopi SPINELLI, Department of Law, University of Athens  
Eugene TRIVIZAS, Department of Sociology, University of Reading  
Fotini TSALIKOGLOU, Department of Sociology, Panteios School.  
Aglaia TSITSOURA, Council of Europe, Strasbourg / Law School, University of  
Brussels

---

*Published bi-annually (in June and December)*

---

Faculty of Criminology, Department of Sociology,  
Panteios School of Political Sciences,  
136 Syngrou Avenue, GR-17671 Athens.

---

# HELLENIC REVIEW OF CRIMINOLOGY

---

A PUBLICATION OF THE HELLENIC SOCIETY OF CRIMINOLOGY

## CONTENTS

|                                                                                                                                              |         |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| Alice Yotopoulos-Marangopoulos<br><i>Editorial</i>                                                                                           | 7       |
| Guy Houchon<br>The Study of the Victim and Scientific Progress in Criminology                                                                | 10      |
| Aglaia Tsitsoura<br>The Participation of the Public in Crime Policy                                                                          | 32      |
| Dimitris Kalogeropoulos<br>The Criminal Issue at the Meeting Point of the Sociology of Law, the<br>Sociology of Criminality, and Criminology | 45      |
| Mireille Delmas-Marty<br>Criminal Policy and the European System for the Protection of Human<br>Rights                                       | 112     |
| Book reviews                                                                                                                                 | 123-140 |
| Criminological Chronicle                                                                                                                     | 141-166 |
| <b>English Language Section</b>                                                                                                              |         |
| <b>Editorial</b>                                                                                                                             | 169     |
| <b>Summaries</b>                                                                                                                             | 171     |
| <b>The Activity of the Greek Society of Criminology in the decade<br/>    1979-1988.</b>                                                     | 174     |
| French Language Section                                                                                                                      | 179-191 |

# REVUE HELLENIQUE DE CRIMINOLOGIE

---

*PUBLICATION DE LA SOCIETE HELLENIQUE DE CRIMINOLOGIE*

## **CONSEIL D' ADMINISTRATION DE LA SOCIETE HELLENIQUE DE CRIMINOLOGIE**

|                                |                    |
|--------------------------------|--------------------|
| Alice YOTOPOULOS—MARANGOPOULOS | Président          |
| Stergios ALEXIADIS             | Vice—Président     |
| Pierre KAKKALIS                | Secrétaire Général |
| Paraskevi TSILIMIGAKI          | Trésorier          |
| Télémaque SERASSIS             | Secrétaire         |
| Jacques FARSEDAKIS             | Membre             |
| Calliopi SPINELLI              | Membre             |
| Fotini TSALIKOGLOU             | Membre             |
| Dimitri TSAOUSSIS              | Membre             |

## **COMITE DE REDACTION**

|                    |                           |
|--------------------|---------------------------|
| Jacques FARSEDAKIS | Directeur de la Rédaction |
| Antoine MANGANAS   | Directeur Associé         |
| Telemaque SERASSIS | Rédacteur en chef         |

## **COMITE SCIENTIFIQUE**

Stergios ALEXIADIS, Département de Droit, Université de Thessaloniki  
Anthozoe CHAIDOU, Département de Sociologie, Ecole «Panteios».  
Dimitri KALOGEROPOULOS, Centre National de Recherche Scientifique, Paris  
Faculté de Droit, Université de Bruxelles  
Aphrodite KOUKOUTSAKI, Département de Sociologie, Ecole «Panteios»  
Nestor KOURAKIS, Département de Droit, Université d' Athènes  
Alice MARANGOPOULOS, Département de Sociologie, Ecole «Panteios».  
Jean PANOUSSIS, Département de Droit, Université de Thrace  
Calliopi SPINELLI, Département de Droit, Université d' Athènes  
Eugene TRIVIZAS, Département de Sociologie, Université de Reading  
Fotini TSALIKOGLOU, Département de Sociologie, Ecole «Panteios».  
Aglaia TSITSOURA, Conseil de l' Europe, Strasbourg / Faculté de Droit,  
Université de Bruxelles

---

*Publiée deux fois par an (juin et décembre)*

---

Section de Criminologie, Département de Sociologie,  
Ecole de Sciences Politiques «Panteios»,  
Avenue Syngrou 136, GR-17671 Athènes.

---

# REVUE HELLENIQUE DE CRIMINOLOGIE

---

PUBLICATION DE LA SOCIÉTÉ HELLENIQUE DE CRIMINOLOGIE

## TABLE DES MATIÈRES

|                                                                                                                                                             |         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| Alice Yotopoulou—Marangopoulou<br><i>Editorial</i>                                                                                                          | 7       |
| Guy Houchon<br>L' étude de la victime et le progres scientifique en criminologie                                                                            | 10      |
| Aglaia Tsitsoura<br>La participation du public a la politique criminelle                                                                                    | 32      |
| Dimitri Kalogeropoulos<br>La question criminelle au point de rencontre de la sociologie<br>du droit, la sociologie de la criminalité, et de la criminologie | 45      |
| Mireille Delmas—Marty<br>Politique criminelle et le systeme europeén de protection des<br>droits de l' homme                                                | 112     |
| Revue bibliographique                                                                                                                                       | 123-140 |
| Chronique criminologique                                                                                                                                    | 141-166 |
| Section en langue anglaise                                                                                                                                  | 167-178 |
| <b>Section en langue française</b>                                                                                                                          |         |
| <b>Editorial</b>                                                                                                                                            | 181     |
| <b>Resumés</b>                                                                                                                                              | 181     |
| <b>L' activité de la Société Hellénique de Criminologie dans la<br/>decennie 1979-1988.</b>                                                                 |         |

### **όροι συμμετοχών**

Τα κείμενα πρέπει να υποβάλλονται δακτυλογραφημένα σε τέσσερα (4) αντίτυπα, και να είναι σε ελληνική γλώσσα.

Πρέπει να υποβάλλεται επίσης και μια περίληψη – μέχρι 150 λέξεις – τόσο στα ελληνικά όσο και στα αγγλικά και/ή γαλλικά.

Η βιβλιογραφία, οι υποσημειώσεις, οι παραπομπές και οι τυχόν πίνακες πρέπει να μπαίνουν στο τέλος του κειμένου. Για τις παραπομπές και τη βιβλιογραφία θα πρέπει να ακολουθείται κάποιο από τα διεθνώς καθιερωμένα συστήματα (κατά προτίμηση το σύστημα Harvard – βλ. British Journal of Criminology ή Déviance et Société για παράδειγμα).

Τα κείμενα πρέπει να αποστέλλονται στη διεύθυνση:

Σπουδαστήριο Εγκληματολογίας Παντείου Α.Σ.Π.Ε.  
Συγγρού 136, 17671 Καλλιθέα, Αθήνα

### **βιβλιοπαρουσιάσεις**

Όσοι συγγραφείς ή εκδοτικοί οίκοι επιθυμούν να παρουσιαστούν από τις στήλες της Ελληνικής Επιθεώρησης Εγκληματολογίας τα βιβλία τους, παρακαλούνται να τα στέλνουν σε τρία (3) αντίτυπα στη διεύθυνση:

Σπουδαστήριο Εγκληματολογίας Παντείου Α.Σ.Π.Ε.  
Συγγρού 136, 17671 Καλλιθέα, Αθήνα

Με τη συμπλήρωση δέκα ετών δράσης της Ελληνικής Εταιρείας Εγκληματολογίας, έχουμε τη χαρά να παρουσιάσουμε το πρώτο φύλλο του περιοδικού της, της «Ελληνικής Επιθεώρησης Εγκληματολογίας».

Η πρώτη σκέψη για την ίδρυση της Ελληνικής Εταιρείας Εγκληματολογίας γεννήθηκε κατά τη διάρκεια του διεθνούς συμποσίου Εγκληματολογίας που οργανώσαμε το 1976 στην Πάντειο Ανωτάτη Σχολή Πολιτικών Επιστημών με την ευκαιρία της εκατονταετηρίδας από τη δημοσίευση του έργου του Lombroso «Ο Εγκληματίας Άνθρωπος». Ο τίτλος του Συμποσίου ήταν «1876-1976. Από τον «Εγκληματία Άνθρωπο» του Lombroso ως σήμερα».

Η ολιγοήμερη αλλά συνεχής προσωπική επαφή και ανταλλαγή απόψεων με λίγους αλλά κορυφαίους εγκληματολόγους της εποχής εκείνης (M. Ancel, L. Radzinowicz, D. Szabo, J. Pinatel και ιδίως με τον τελευταίο, Πρόεδρο τότε, της Διεθνούς Εταιρείας Εγκληματολογίας) με έπεισαν για την ανάγκη να μη παραμείνει η ελληνική επιστήμη έξω από την διεθνή εγκληματολογική κίνηση.

Έκτοτε άρχισαν οι σχετικές προσπάθειες και το 1978 γεννήθηκε η Ελληνική Εταιρεία Εγκληματολογίας, ελληνικό τμήμα της Διεθνούς Εταιρείας Εγκληματολογίας που εδρεύει στο Παρίσι.

Η σύνθεση των κατά καιρούς διοικητικών συμβουλίων και οι ιδιότητες των ιδρυτικών μελών είναι δηλωτικές δύο βασικών αρχών: της αρχής της πολυεπιστημονικής προσέγγισης, που σημαίνει την ανάγκη συνεργασίας πολλών επιστημονικών κλάδων στη μελέτη του εγκληματικού φαινομένου (εγκληματολογίας, ποινικού δικαίου, κοινωνιολογίας, ψυχολογίας κλπ.)· της αρχής της πολυφωνίας, που σημαίνει την ελεύθερη παρουσίαση όλων των τάσεων και θεωριών που σήμερα προβάλλονται και αντιπαραβάλλονται στο επιστημονικό πεδίο σχετικά με το εγκληματικό φαινόμενο. Και οι δύο τηρήθηκαν αυτά τα 10 χρόνια και θα αποτελούν, φυσικά, κατευθυντήριες γραμμές και του περιοδικού μας.

Η δραστηριότητα της Εταιρείας από την ίδρυσή της βαίνει



συνεχώς αναπτυσσόμενη, όπως μπορεί κανείς να διαπιστώσει από την καταγραφή, σε άλλο σημείο αυτού του τεύχους, των κυριότερων εκδηλώσεών της στα δέκα χρόνια της ζωής της, ανάμεσα στις οποίες όχι λίγες εξαιρετικού ενδιαφέροντος.

Επιθυμούμε ιδιαίτερα να σημειώσουμε τη σημαντική αύξηση του αριθμού των νέων μελών, ιδίως νέων επιστημόνων που ειδικεύονται στην εγκληματολογία και που σήμερα είναι φορείς ζωηρού ενδιαφέροντος για την όλη προβληματική του κλάδου μας, η σημασία του οποίου δεν έχει ως τώρα κατανοηθεί όσο πρέπει στη χώρα μας.

Η προβληματική αυτή σε διεθνές επίπεδο επισύρει σήμερα περισσότερο από ποτέ το επιστημονικό ενδιαφέρον.

Θεωρίες ποικίλες υποστηρίζονται, αρχίζοντας από την πλήρη κατάργηση του όλου ποινικού συστήματος ως την επανεμφάνιση της κλασικής σχολής με τον μανδύα του νεοκλασικισμού. Και, ενδιάμεσα, ποικίλες κατευθύνσεις, ριζοσπαστικές, θετικιστικές, κοινωνικής άμυνας διαφόρων αποχρώσεων, από τις οποίες άλλες αρνούνται οποιοδήποτε συνδυασμό μεταξύ τους, ενώ άλλες δέχονται συγκερασμό και συνδυασμούς διαφόρους. Η έντονη αυτή κινητικότητα στη θεωρία είναι δηλωτική από τη μια μεριά ζωντάνιας της επιστήμης μας – μόνο τα λιμνάζοντα νερά είναι ακίνητα – από την άλλη μεταβατικής εποχής σοβαρών κοινωνικών και πολιτιστικών αλλαγών.

Ειδικά το εγκληματικό φαινόμενο προκαλεί σήμερα περισσότερες ανησυχίες από άλλοτε, σε διεθνές και σε ελληνικό επίπεδο. Η φαινομενολογία του παρουσιάζει μεταβολές πραγματικά ανησυχητικές και ως προς το είδος των τελουμένων εγκλημάτων και ως προς τη διεύρυνση του κύκλου των πιθανών θυμάτων, αλλαγές που μεγεθύνονται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Και που όχι σπάνια παρερμηνεύονται.

Συνέπεια αυτών των φαινομένων που εμφανίζονται στην θεωρία και στην κοινωνική πραγματικότητα είναι η μεγάλη δυσχέρεια χάραξης αντεγκληματικής πολιτικής περισσότερο ορθής και αποτελεσματικής και, γενικότερα, σωστότερης κοινωνικής αντίδρασης απέναντι στο εγκληματικό φαινόμενο. Για την επίτευξή της είναι αναγκαίος ο φωτισμός των επί μέρους πολύπλοκων σχετικών προβλημάτων και, μάλιστα, όσο είναι δυνατό, με βάση την κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική πραγματικότητα κάθε χώρας.

Αυτό θα αποτελέσει έναν από τους κύριους στόχους του περιοδικού μας που θα εξυπηρετηθεί με την δημοσίευση των

διαφόρων εκδηλώσεων της εταιρίας μας (συζητήσεων στρογγυλών τραπεζιών, δημοσίων συζητήσεων, διαλέξεων κλπ.), μελετών ελληνικών και αλλοδαπών, βιβλιοπαρουσίασης όσο το δυνατόν πληρέστερης, καθώς και κριτικής πληροφόρησης για ορισμένες νομοθετικές ή δικαστικές λύσεις που αφορούν σοβαρά σημεία του εγκληματολογικού προβληματισμού.

Η Ελληνική Επιθεώρηση Εγκληματολογίας, που θα εκδίδεται δύο φορές το χρόνο, θα περιέχει και πληροφορίες για τη σχετική επιστημονική κίνηση σε ξένες χώρες και στην Ελλάδα.

Ελπίζουμε και ευχόμαστε η προσπάθειά μας αυτή – σημαντική συμπλήρωση του ως τώρα έργου της Εταιρίας μας – να αποτελέσει θετική συμβολή στη βαθύτερη κατανόηση του εγκληματικού φαινομένου στη χώρα μας, με όλες τις σχετικές ευεργετικές συνέπειες.

**Καθηγ. Α. Γιωτοπούλου – Μαραγκοπούλου**

**Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρίας Εγκληματολογίας**